

Commissievergadering d.d. 14 januari 2026

Energievisie 2050; brief van college van GS van 7 oktober 2025; inclusief onderbouwing Statenfracties Volt, D66 en GroenLinks

Bijdrage van Eline Vedder

Voorzitter,

Het energievraagstuk is een dossier dat zich bevindt op het kruispunt van solidariteit en rentmeesterschap. De onderliggende vraag is steeds weer: wat zijn we bereid voor elkaar en voor een gezonde aarde over te hebben, in ruil voor de welvaart en comfort waar we zo aan gehecht zijn geraakt? Zijn we bereid ons uitzicht te veranderen, ten gunste van energie voor een ander? Het is terecht dat aan die keuze-in-schaarste een visie wordt gewijd. Dank voor de agendering richting D66, GroenLinks en Volt.

Het is interessant om te lezen waar de zeggenschap van de provincie precies begint en eindigt. Het is misschien wat zorgwekkend om te lezen dat dat behoorlijk beperkt is. En dan bedoel ik niet daar waar de gemeentes erover gaan: CDA'ers houden van gespreide verantwoordelijkheid. Mijn zorg richt zich meer op Den Haag. Want het is overduidelijk: de opgave is groot en met alleen de gemeentes en de provincie komen we er niet. Een paar vragen aan de Gedeputeerde:

Deze energievisie is een bouwsteen. Maar hebben we het dan over een deel van het fundament of een sierlijst aan de dakgoot? Waar gaan we over, en waar kunnen we verbinding leggen?

Kan de Gedeputeerde reflecteren op hoe wij het Rijk nodig hebben? In de visie lees ik er niet zoveel over terug. Ik zie wel wat het Rijk van Drenthe verwacht. Bijvoorbeeld in het NPE, die in haar regionale doorwerking flink haar stempel drukt. Maar wat hebben wij eigenlijk nodig van Den Haag? Wat verwachten wij terug van het Rijk?

Afhankelijk van hoe de NPE wordt doorvertaald, ligt de opgave voor 2050 tussen 2,4 en 5,0 TWh. Daar zit een factor twee verschil tussen. Hoe haalbaar is deze opgave aan de onderkant- en de bovenkant van deze bandbreedte?

Kan de gedeputeerde reflecteren op kwetsbaarheden? We opereren binnen een geliberaliseerde energiemarkt. Wat is bijvoorbeeld het risico dat die geliberaliseerde markt geen trek heeft om ons 'onrendabele' buitengebied te bedienen? Bijvoorbeeld in de warmtetransitie? Ik kan me de categorische

weigering van commerciële partijen voor de aanleg van glasvezel in het buitengebied nog iets te goed herinneren.

Het NPE geeft Drenthe geen ruimte voor grootschalige productie van waterstof. Zelfs niet voor voldoende productie voor eigen gebruik. Volgens mij hadden we ooit een andere ambitie. Hoe kijkt de gedeputeerde hiernaar? Hebben wij als provincie hierin andere wensen dan het NPE? En zo ja, ziet de gedeputeerde nog ruimte?

Tot slot, voorzitter. Terecht wordt benoemd dat groen gas een grote potentie heeft, en de een-na-belangrijkste energiedrager zal zijn. Ook worden veel onzekerheden benoemd rond de ontwikkeling ervan. En nu? Ik had graag een paragraaf gezien over welke rol de provincie in het oplossen van die onzekerheden wil spelen. Bijvoorbeeld als het gaat over vergunningverlening. Hoe kijkt de gedeputeerde hiernaar?

Voorzitter, ik sluit af met een zin uit het voorwoord van voormalig Gedeputeerde Jumelet, die mij uit het hart gegrepen is: 'De beste manier om echt iets te bereiken, is gewoon te beginnen.'